

श्री अमोलक जैन विद्या प्रसारक मंडळाचे

श्रीमती शां. कां. गांधी कला, अमोलक विज्ञान व प. हि. गांधी वाणिज्य महाविद्यालय कडा

ता. आष्टी जिल्हा बीड ४१४२०२

भूगोल विभाग

प्रा. उध्दव एकनाथ चव्हाण
(विद्यावाचस्तपती)

पर्यावरण भूगोल-XII

TYBA Environmental Geography, Paper-XII, Semester: V

पर्यावरण विज्ञान, व्याख्या, स्वरूप आणि व्याप्ती, पर्यावरणाचे प्रकार. परिस्थितीकी, अजैविक किंवा भौतिक घटक, तापमान, मृदा, पाणी, वातावरण, जैविक किंवा अभौतिक घटक. जीव, जीव लोकसंख्या आणि जैविक समुदाय. परिसंस्था, परिसंस्थेचे मूलतत्वे. परिसंस्थेची रचना, (उत्पादक, ग्राहक, विघटक) पोषक चक्र (कार्बन चक्र, ऑक्सिजन चक्र, नायट्रोजन चक्र). परिसंस्थ, उर्जा प्रवाह, अन्न साखळी, अन्न जाळी, परिस्थितीकीय मनोरा, परिसंस्थेचे प्रकार (नैसर्गिक परिसंस्था आणि संस्कृतिक परिसंस्था) व कार्य. पर्यावरणीय समस्या. जागतिक तापमान वाढ, अन्न सुरक्षा, जंगलतोड, प्लास्टिक पिशव्या, अम्ल पाऊस/ पर्जन्य.

Id	1
Question	Ecologically, environment means..... व्युत्पत्तिशास्त्राच्या दृष्टीने पर्यावरण म्हणजे.....
A	Dealing with a specific part of the earth पृथ्वीवरील विशिष्ट भागाशी निगडित
B	Surrounding conditions सभोवतालची परिस्थिती
C	Environment पर्यावरण
D	Both A and B. अ आणि ब दोन्ही
Answer	D
Marks	2

Id	2
Question	From the original French word Environ, the word..... came into vogue in English Environ या मूळ फ्रेंच शब्दापासून इंग्रजीत..... असा शब्द प्रचलित झाला
A	Environment पर्यावरण
B	Atmosphere वातावरण
C	Aquifer जलावरण
D	Soil cover मृदावरण
Answer	A
Marks	2

Id	3
Question	To whom can the surrounding situation be? सभोवतालची परिस्थिती कोणाच्या संदर्भात असू शकते?
A	Natural elements निसर्गनिर्मित घटक
B	Man-made components मानवनिर्मित घटक
C	Inorganic and organic components अजैविक व जैविक घटक
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	4
Question	There are two main types of environment पर्यावरणाचे मुख्यतः.....असे दोन प्रकार पडतात
A	The natural environment नैसर्गिक पर्यावरण
B	Cultural environment सांस्कृतिक पर्यावरण
C	Man-made मानवनिर्मित
D	Both A and B. अ आणि ब दोन्ही
Answer	D
Marks	2

Id	5
Question	What are the natural elements? नैसर्गिक घटक कोणते?
A	Soil, Water मृदा, जल
B	Atmosphere, Animals वातावरण, प्राणी
C	Plants, Microorganisms वनस्पती, सूक्ष्मजीव
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	6
Question	What are the cultural elements? सांस्कृतिक घटक कोणते?
A	Population Colonies, economic factors लोकसंख्या वसाहती, आर्थिक घटक
B	Social and political factors सामाजिक व राजकीय घटक
C	Religious and cultural factors धार्मिक व सांस्कृतिक घटक
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	7
Question	Environmentalists have raised fundamental doubts as to whether the Earth .....will exist in the near future. पृथ्वीवरील.....नजीकच्या भविष्यकाळात अस्तित्वात राहिल किंवा नाही याबाबत पर्यावरणतज्ज्ञांना मूलभूत शंका निर्माण झाली आहे
A	Biosphere जीवावरण
B	Atmosphere वातावरण
C	Soil cover मृदावरण
D	Aquifer जलावरण
Answer	A
Marks	2

Id	8
Question	If the ecosystem fluctuates for any reason, it naturally has the ability to achieve..... at a certain limit. परिसंस्था कोणत्याही कारणाने दोलायमान झाल्यास विशिष्ट मर्यादेपर्यंत निसर्गतः.....प्राप्त करून घेण्याची क्षमता असते.
A	Rebalance पुनर्संतुलन
B	Balance संतुलन
C	Destruction विनाश
D	Decline ऱ्हास
Answer	A
Marks	2

Id	9
Question	Ecology is the systematic scientific and comprehensive study of the effects of ..... and ..... elements in the environment on human life. पर्यावरणातील.....व.....घटकांच्या मानवी जीवनावरील प्रभावांचा पद्धतशीर शास्त्रीय व संकलित अभ्यास म्हणजे पर्यावरणशास्त्र होय.
A	Natural नैसर्गिक
B	Cultural सांस्कृतिक
C	Rebalancing पुनर्संतुलन
D	Both A and B. अ आणि ब दोन्ही
Answer	D
Marks	2

Id	10
Question	According to ....., "Ecology is the scientific study of the interrelationships of different ecosystems." .....यांच्या मते, "पर्यावरणशास्त्र म्हणजे विविध परिसंस्था प्रणालीचे परस्परसंबंधातील संतुलनमूलक तत्त्वांचे शास्त्रीय अध्ययन".
A	Curl Ritter कर्ल रिटर
B	Bernard Nebel बर्नाड नेबेल
C	John Turk जॉन टर्क
D	Davis डेव्हिस
Answer	B
Marks	2

Id	11
Question	Ecology as a separate subject, Became prevalent around ..... पर्यावरणशास्त्र स्वतंत्र विषय म्हणून इ. स. ....च्या सुमारास प्रचलित झाला.
A	1960 १९६०
B	1950 १९५०
C	1980 १९८०
D	1970 १९७०
Answer	A
Marks	2

Id	12
Question	According to ....., "Ecology is the study of the perception of the earth's environment and the impact of human life on the environment." .....यांच्या मते, " पर्यावरणशास्त्र म्हणजे पृथ्वीवरील पर्यावरणाचे आकलन व मानवी जीवनाचा पर्यावरणावर असणारा प्रभाव यांचा अभ्यास होय.
A	Davis डेव्हिस
B	John Turk जॉन टर्क
C	Curl Ritter कर्ल रिटर
D	Bernard Nebel बर्नाड नेबेल
Answer	B
Marks	2

Id	13
Question	Humanitarian intervention in the environment has created terrible problems like ..... पर्यावरणातील मानवाच्या अतिरेकी हस्तक्षेपामुळे.....यांसारख्या भयानक समस्या निर्माण झाल्या आहेत.
A	Pollution, civilization, प्रदूषण, नागरीकरण,
B	Energy loss, deforestation, ऊर्जाक्षय, वृक्षतोड,
C	Drought, ozone depletion अवर्षण, ओझोनक्षय
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	14
Question	The scientific study of environmental resources in terms of ..... analysis and human interest is called ecology. " पर्यावरणातील साधनसंपदांचा.....विश्लेषणाच्या आणि मानवी हिताच्या दृष्टीने केलेल्या शास्त्रीय अभ्यासास पर्यावरणशास्त्र असे म्हणतात. "
A	Conservation संवर्धन
B	Management व्यवस्थापन
C	Planning नियोजनात्मक
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	

Id	15
Question	Along with the sciences of physics, geography, geology, chemistry, biology, ... these social sciences are also closely related to ecology. All of the above भौतिक, भूगोल, भूगर्भ, रसायन, जीव या निसर्गशास्त्रांबरोबरच,.....या सामाजिक शास्त्रांचाही पर्यावरणशास्त्राशी घनिष्ठ संबंध येतो.
A	Anthropology मानववंशशास्त्र
B	Psychology मानसशास्त्र
C	History, Archeology इतिहास, पुरातत्व
D	वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	16
Question	Ecology has ..... nature. पर्यावरणशास्त्राचे.....स्वरूप आहे.
A	Interdisciplinary आंतरविद्याशाखीय
B	Faculty विद्याशाखीय
C	Independent स्वतंत्र
D	External बाह्य
Answer	A
Marks	2

Id	17
Question	The nature of ecology is ..... पर्यावरणशास्त्राचे स्वरूप.....आहे.
A	Faculty विद्याशाखीय
B	Dynamic प्रगमनशील
C	Independent स्वतंत्र
D	External बाह्य
Answer	B
Marks	2

Id	18
Question	By reacting with various elements of the environment, ... or institutions are formed. पर्यावरणातील विविध घटकांच्या आपापसात क्रिया प्रतिक्रिया होऊन..... वा संस्था तयार होतात.
A	Feedback प्रतिक्रिया
B	Environmental morphology पर्यावरणीय आकृतिबंध
C	Process प्रक्रिया
D	Bond बंध
Answer	B
Marks	2

Id	19
Question	Environmental factors ..... Human environmental interactions tend to be narrower. पर्यावरणातील घटक..... असल्याने मानव पर्यावरण आंतरसंबंध संकीर्ण होत असतात.
A	Dynamic गतिमान
B	Oscillating दोलायमान
C	Strong बलवान
D	None of the above वरील पैकी नाही
Answer	A
Marks	2

Id	20
Question	Environmental ..... is complicated by natural factors or by human intervention. Moving पर्यावरणातील..... नैसर्गिक घटकामुळे किंवा मानवी हस्तक्षेपाने जटिल होते.
A	Dynamic गतिमान
B	Oscillating दोलायमान
C	Complexity संकीर्णता
D	None of the above वरील पैकी नाही
Answer	C
Marks	2

Id	21
Question	Due to the destruction of green vegetation, natural cycles like ..... are deteriorating. हिरव्या वनस्पतीचा नाश होत असल्याने,..... यांसारखी निसर्गचर्के (natural cycles) बिघडत चालली आहेत.
A	Carb cycle कार्बचक्र
B	Nitrogen cycle नत्रचक्र
C	Water cycle जलचक्र
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	22
Question	Scientific treatment of various ecosystems is done to find out exactly what is causing the breakdown in the cycle of nature..... निसर्गचक्रातील बिघाड नक्की कशामुळे होत आहे हे शोधण्यासाठी विविध परिसंस्थांची शास्त्रीय चिकित्सा.....केली जाते.
A	In ecology पर्यावरणशास्त्रात
B	In history ईतिहासात
C	In geography भूगोलात
D	In biology जीवशास्त्रात
Answer	A
Marks	2

Id	23
Question	Every life system on earth is stable if there is balance in the following. पृथ्वीवर प्रत्येक जीवसंस्था, खालील गोष्टीत संतुलन असल्यास स्थिर असते.
A	Inflow and outflow of nutrients. पोषक द्रव्यांची आवक जावक.
B	Incoming and outgoing energy. निर्माण होणाऱ्या ऊर्जेची आवक-जावक.
C	The ratio between the origin and degradation of living things. सजीवांची उत्पत्ती आणि व्हास यांतील प्रमाण.
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	24
Question	Problems such as soil erosion, ... are rooted in geological factors. जमिनीची धूप,.....यांसारख्या समस्यांचे मूळ भूगोलशास्त्रीय घटकांमध्ये प्रकर्षाने आढळते.
A	Population explosion लोकसंख्येचा स्फोट
B	Pollution प्रदूषण
C	Deforestation जंगलांचा नाश
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	25
Question	The implementation of human judgment is intended in ecology to be decided on the basis of ..... मानवी निर्णयाची अंमलबजावणी हे.....या निकषांवर ठरवले जाणे पर्यावरणशास्त्रात अभिप्रेत आहे.
A	Right and wrong योग्य व अयोग्य
B	Policy-element नीती-तत्व
C	Cosmopolitanism विश्वबंधुत्व
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	26
Question	Environmental, ... principles need to be incorporated in the education system. शिक्षणपद्धतीत पर्यावरणविषयक, ...या तत्वांचा समावेश करणे गरजेचे आहे.
A	Awareness जागरूकता
B	Balance संतुलन
C	Conservation संवर्धन
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	27
Question	According to environmentalists, what are the methods of studying ecology? पर्यावरणतज्ज्ञांच्या मते पर्यावरणशास्त्राच्या कोणत्या अभ्यासपद्धती आहेत?
A	Ecological Approach or Ecosystem Approach परिस्थितिकी पद्धत किंवा परिसंस्था-पद्धत
B	Behavioral Approach वर्तणूक पद्धत
C	Study method अभ्यास पद्धत
D	Both A and B. अ आणि ब दोन्ही
Answer	D
Marks	2

Id	28
Question	The whole earth is an ecosystem. It has human, ... these elements at work. संपूर्ण पृथ्वी ही एक परिसंस्थाय आहे. यात मानव,..... हे घटक कार्यरत असतात.
A	Plants वनस्पती
B	Animals प्राणी
C	Micro-organisms सूक्ष्म जीव
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	29
Question	The purpose of this method is to understand the consequences of human movement in the future. भविष्यकाळात मानवी हालचालीचा काय परिणाम होईल याचा बोध घेणे या पद्धतीत अभिप्रेत आहे.
A	Ecological Approach or Ecosystem Approach परिस्थितिकी पद्धत किंवा परिसंस्था-पद्धत
B	Behavioral Approach वर्तणूक पद्धत
C	Study method अभ्यास पद्धत
D	Both A and B. अ आणि ब दोन्ही
Answer	B
Marks	2

Id	30
Question	Regarding human nature, the balance of natural laws is shifting due to ..... पर्यावरणाच्या प्रकृतीबाबत मानव,..... असल्यामुळे निसर्गनियमांचा तोल ढळत आहे.
A	Don't worry बेफिकीर
B	Thoughtless अविचारी
C	Indefinite निर्धास्त
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	31
Question	....., Robots are a glimpse of humanization in the environment. ....., यंत्रमानव म्हणजे पर्यावरणातील मानवीकरणाची झलक आहे.
A	Hybrid crops संकरित पिके
B	Synthetic rubber कृत्रिम रबर
C	Unconventional energy sources अपारंपरिक ऊर्जासाधने
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	32
Question	..... Experiments on this are on the way to success in different parts of the world. .....याविषयी प्रयोग जगाच्या वेगवेगळ्या भागांत यशस्वितेच्या मार्गावर आहेत.
A	Solar energy सौरऊर्जा
B	Wind energy, पवनऊर्जा,
C	Geothermal energy भूगर्भऊर्जा
D	All of the above वरील पैकी सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	33
Question	By what factors do living things emerge? सजीवांची वसतिस्थाने किंवा अधिवास यांचा उदय कोणत्या घटकांनी साकार झालेला असतो?
A	Organic जैविक
B	Abiotic अजैविक
C	Physical भौतिक
D	Both A and B. अ आणि ब दोन्ही
Answer	D
Marks	2

Id	34
Question	Which one of the following is not a gaseous biogeochemical cycle in an ecosystem? पुढीलपैकी कोणते परिसंस्थेतील वायू जैव-रसायन चक्र नाही?
A	Carbon cycle कार्बन चक्र
B	Phosphorous cycle फॉस्फोरस चक्र
C	Sulfur cycle सल्फर चक्र
D	Nitrogen cycle नायट्रोजन चक्र
Answer	B
Marks	2

Id	35
Question	Transfer of energy from source of plants through a series of organism is known as..... जीवांच्या शृंखलाद्वारे वनस्पतींच्या स्त्रोतामधून उर्जा हस्तांतरण.....म्हणून ओळखले जाते.
A	Food web अन्न जाळी
B	Energy cycle ऊर्जा चक्र
C	Food chain अन्न साखळी
D	Biological system जैविक प्रणाली
Answer	C
Marks	2

Id	36
Question	The type of ecosystem with the highest productivity..... सर्वाधिक उत्पादनक्षमतेसह पर्यावरणीय प्रणालीचा प्रकार.....
A	Tundra टुंड्रा
B	Temperate grass समशीतोष्ण गवत
C	The desert वाळवंट
D	Tropical rain forest उष्णकटिबंधीय वर्षावने
Answer	D
Marks	2

Id	37
Question	An ecosystem which can be easily damaged but can recovered after some time if damaging effect stops will be having..... एक परिसंस्था ज्यास सहज नुकसान होऊ शकते परंतु हानीकारक प्रभाव थांबल्यास काही काळानंतर पुनर्प्राप्त होऊ शकते.....
A	High stability and high resilience उच्च स्थिरता आणि उच्च लवचिकता
B	High stability and low resilience उच्च स्थिरता आणि कमी लवचिकता
C	Low stability and low resilience कमी स्थिरता आणि कमी लवचिकता
D	Low stability and high resilience कमी स्थिरता आणि उच्च लवचिकता
Answer	B
Marks	2

Id	38
Question	In ecosystem standing crop refers to..... परिसंस्था मध्ये पिक संदर्भ .....
A	All the green plants सर्व हिरव्या वनस्पती
B	All the non-living materials सर्व निर्जीव वस्तू
C	All living and dead animals सर्व जिवंत आणि मृत प्राणी
D	All the living materials both animals and plants सर्व सजीव सामग्री प्राणी आणि वनस्पती दोन्ही
Answer	D
Marks	2

Id	39
Question	Which ecosystem produce the highest annual net primary productivity? कोणती परिसंस्था सर्वाधिक वार्षिक निव्वळ प्राथमिक उत्पादकता उत्पादित करते?
A	Tropical evergreen forest उष्णकटिबंधीय सदाहरित वन
B	Tropical rain forest उष्णकटिबंधीय वर्षावन
C	Tropical deciduous forest उष्णदेशीय पर्णपाती वन
D	Temperate evergreen forest समशीतोष्ण सदाहरीत वन
Answer	B
Marks	2

Id	40
Question	What flows through the ecosystem? परिसंस्था मध्ये काय वाहते?
A	Energy ऊर्जा
B	Force बल
C	Pressure दाब
D	Wind वारा
Answer	A
Marks	2

Id	41
Question	Total primary production in an ecosystem is known as..... पर्यावरणातील एकूण प्राथमिक उत्पादन.....म्हणून ओळखले जाते
A	Gross final production एकूण उत्पादन
B	Gross primary production एकूण प्राथमिक उत्पादन
C	Gross middle production सकल मध्यम उत्पादन
D	Net primary production निव्वळ प्राथमिक उत्पादन
Answer	B
Marks	2

Id	42
Question	Which type of ecosystem accounts for most of the net primary productivity? निव्वळ प्राथमिक उत्पादनाच्या कोणत्या प्रकारच्या परिसंस्थांचा समावेश आहे?
A	Tropical rain forest उष्णकटिबंधीय पावसाचे जंगल
B	Desert वाळवंट
C	Tropical evergreen forest उष्णकटिबंधीय सदाहरित वन
D	Oceans महासागर
Answer	D
Marks	2

Id	43
Question	Generally ecosystem consists of how many basic components? सामान्यतः परिसंस्था मध्ये किती मूलभूत घटक असतात?
A	One एक
B	Two दोन
C	Three तीन
D	Four चार
Answer	B
Marks	2

Id	44
Question	The three functional components interact with each other to form..... तीन कार्यशील घटक बनण्यासाठी एकमेकांशी संवाद साधतात.....
A	Environmental succession पर्यावरणाचा अनुवर्तन
B	Environmental depression पर्यावरणीय उदासीनता
C	Environmental system पर्यावरण प्रणाली
D	Ecology पर्यावरणशास्त्र
Answer	C
Marks	2

Id	45
Question	The dominant second trophic level in a lake ecosystem is..... सरोवर परिसंस्थेतील प्रबळ द्वितीय उर्जाविनिमय स्तर.....
A	Phytoplankton पादप प्लवक
B	Zooplankton प्राणि-प्लवक
C	Plankton प्लवक
D	Benthos तलस्थ जीव
Answer	B
Marks	2

Id	46
Question	Consumer for food that feeds on producers are known as..... उत्पादकांनी खायला देणाऱ्या अन्नाचा ग्राहक ..... म्हणून ओळखला जातो.
A	Carnivores मांसाहारी
B	Consumers ग्राहक
C	Herbivores शाकाहारी
D	Producer's उत्पादक
Answer	C
Marks	2

Id	47
Question	The food chain from grass to hawk and again it comes back to grass with the help of fungi. In the above explain food chain, what is grass? गवत ते बाजपर्यंत अन्न साखळी आणि पुन्हा ते बुरशीच्या मदतीने गवतवर परत येते. वरीलप्रमाणे अन्न साखळी समजावून सांगा, गवत म्हणजे काय?
A	Producers उत्पादक
B	Consumers ग्राहक
C	Decomposers विघटन करणारे
D	Energy source ऊर्जा स्रोत
Answer	A
Marks	2

Id	48
Question	The process in which green plants and few organisms use sunlight to synthesize nutrients is known..... ज्या प्रक्रियेत हिरव्या वनस्पती आणि काही जीव पोषक द्रव्यांचे संश्लेषण करण्यासाठी सूर्यप्रकाशाचा उपयोग करतात .....
A	Chemosynthesis रसायनसंश्लेषण
B	Photosynthesis प्रकाशसंश्लेषण
C	Food chain अन्न साखळी
D	Food web अन्नजाळी
Answer	B
Marks	2

Id	49
Question	The process of making food by certain microbes create energy by some chemical reactions is known as.... काही सूक्ष्मजंतूनी अन्न बनवण्याच्या प्रक्रियेमुळे काही रासायनिक अभिक्रिया घडतात त्यास..... असे म्हणतात.
A	Photosynthesis प्रकाशसंश्लेषण
B	Food chain अन्न साखळी
C	Chemosynthesis रसायनसंश्लेषण
D	Retrosynthesis रेट्रोसिंथेसिस
Answer	C
Marks	2

Id	50
Question	The food chain level in autotrophy is..... स्वयंपोषण मध्ये अन्न साखळी पातळी.....आहे.
A	Primary प्राथमिक
B	Secondary द्वितीयक
C	Tertiary तृतीयक
D	Quaternary चतुर्थ
Answer	A
Marks	2

Id	51
Question	What makes plant produce? वनस्पतींसाठी उत्पादन कोण करते?
A	Plants produce their own food. वनस्पती स्वतःचे खाद्य तयार करतात.
B	Plants depend on other organisms for food. वनस्पती अन्नासाठी इतर जीवांवर अवलंबून असतात.
C	Plants are decomposers. झाडे विघटन करणारे आहेत.
D	Plants do not require any energy. वनस्पतींना उर्जेची आवश्यकता नसते.
Answer	A
Marks	2

Id	52
Question	The producers within an underwater ecosystem are called as..... पाण्याखालील परिसंस्थेतील उत्पादकांना.....असे म्हटले जाते
A	पादप प्लवक Phytoplankton
B	Auto plankton स्वयं-प्लवक
C	Hecto-plankton हेक्टो प्लवक
D	Semi plankton सेमी प्लवक
Answer	A
Marks	2

Id	53
Question	What does a primary consumer eat? प्राथमिक ग्राहक काय खातो?
A	Plants झाडे
B	Decomposers विघटन करणारे
C	Small animals लहान प्राणी
D	Large animal's मोठे प्राणी
Answer	A
Marks	2

Id	54
Question	On what category consumers are classified into? कोणत्या श्रेणीवर ग्राहकांचे वर्गीकरण केले जाते?
A	Herbivore शाकाहारी
B	Carnivore मांसाहारी
C	Omnivore सर्वभक्षी
D	Herbivore, carnivore, omnivore and scavenger शाकाहारी, मांसाहारी, सर्वभक्षी आणि अपमार्जक
Answer	D
Marks	2

Id	55
Question	To which category 'Hawk' can be classified? कोणत्या वर्गात 'शिकरा' चे वर्गीकरण केले जाऊ शकते?
A	Primary consumer प्राथमिक ग्राहक
B	Secondary consumer दुय्यम ग्राहक
C	Tertiary consumer तृतीयक ग्राहक
D	Quaternary consumer चतुर्थ ग्राहक
Answer	C
Marks	2

Id	56
Question	To which classification predators are classified? कोणत्या वर्गीकरण परभक्षीचे वर्गीकरण केले जाते?
A	Primary consumer प्राथमिक ग्राहक
B	Secondary consumer दुय्यम ग्राहक
C	Tertiary consumer तृतीयक ग्राहक
D	Tertiary producer तृतीयक उत्पादक
Answer	C
Marks	2

Id	57
Question	What is another name for tertiary consumers? तृतीयक ग्राहकांचे आणखी एक नाव काय आहे?
A	Decomposers विघटन करणारे
B	Producers उत्पादक
C	Herbivores शाकाहारी
D	Apex predator's शीर्ष शिकारी
Answer	D
Marks	2

Id	58
Question	How many types of secondary consumers are there? दुय्यम ग्राहकांचे किती प्रकार आहेत?
A	One एक
B	Two दोन
C	Three तीन
D	Four चार
Answer	B
Marks	2

Id	59
Question	What is the food habit of secondary consumers? दुय्यम ग्राहकांची खाण्याची सवय कोणती आहे?
A	Feed on primary consumers प्राथमिक ग्राहकांना खातात
B	Depends on tertiary consumers तृतीयक ग्राहकांवर अवलंबून असतात
C	Produce their own energy त्यांची स्वतःची उर्जा तयार करतात
D	Eat dead animal's मृत प्राणी खातात
Answer	A
Marks	2

Id	60
Question	In the tropic levels fox belongs to..... उर्जाविनिमय पातळीमध्ये कोल्हा..... आहे
A	Primary producer प्राथमिक निर्माता
B	Primary consumers प्राथमिक ग्राहक
C	Secondary producers दुय्यम उत्पादक
D	Secondary consumers दुय्यम ग्राहक
Answer	D
Marks	2

Id	61
Question	From where does the decomposer receive energy? विघटकला उर्जा कोठून मिळते?
A	Producers उत्पादक
B	Consumers ग्राहक
C	Self-generation स्वतः ची पिढी
D	Organic substrates सॅद्रिय द्रव्ये
Answer	A
Marks	2

Id	62
Question	How many major groups classified in decomposers? विघटकामध्ये वर्गीकृत किती प्रमुख गट आहेत?
A	One एक
B	Two दोन
C	Three तीन
D	Four चार
Answer	B
Marks	2

Id	63
Question	Which are known as most recognized players in the food chain and energy pyramid? अन्न साखळी आणि ऊर्जामनोरा मधील सर्वाधिक मान्यताप्राप्त खेळाडू म्हणून कोण ओळखले जातात?
A	Producers उत्पादक
B	Consumers ग्राहक
C	Decomposers विघटन करणारे
D	Detritivores डेट्रिटिव्होरस
Answer	C
Marks	2

Id	64
Question	The primary decomposers of most dead plant material are..... बहुतेक मृत वनस्पती सामग्रीचे प्राथमिक विघटनकर्ता.....आहेत
A	Algae एकपेशीय वनस्पती
B	Bacteria जिवाणू
C	Fungi बुरशी
D	Insects किडे
Answer	C
Marks	2

Id	65
Question	To which category fungi classified? कोणत्या श्रेणीत बुरशीचे वर्गीकरण केले आहे?
A	Producers उत्पादक
B	Consumers ग्राहक
C	Decomposers विघटन करणारे
D	Insects' किडे
Answer	C
Marks	2

Id	66
Question	What are called for an organisms which get energy by eating dead organisms? मृत प्राण्यांना खाऊन उर्जा मिळणाऱ्या जीवांना काय म्हणतात?
A	Decomposers विघटक
B	Producers उत्पादक
C	Consumers ग्राहक
D	Herbivores शाकाहारी
Answer	D
Marks	2

Id	67
Question	What is called for an organism that eats both plants and animals? वनस्पती आणि प्राणी दोन्ही खात असलेल्या जीवनास काय म्हणतात?
A	Omnivore सर्वभक्षी
B	Carnivore मांसाहारी
C	Decomposers विघटन करणारे
D	Herbivore शाकाहारी
Answer	A
Marks	2

Id	68
Question	Flow of nutrients is..... पोषक द्रव्यांचा प्रवाह.....
A	Unidirectional एकदिशिक गति
B	Rectangular आयताकृती
C	Cyclic चक्रीय
D	Triangular त्रिकोणी
Answer	C
Marks	2

Id	69
Question	Why plants in forests do not make use of all the light energy available to them? जंगलातील वनस्पती त्यांना उपलब्ध असलेली सर्व प्रकाश उर्जा का वापरत नाहीत?
A	Because plants do not require energy कारण वनस्पतींना ऊर्जा लागत नाही
B	Because plants are grown only in the winter season कारण वनस्पती केवळ हिवाळ्याच्या हंगामात वाढतात
C	Because of the absence of chlorophyll हरितद्रव्य नसल्यामुळे
D	Because sunlight doesn't fall on the leaves fully कारण सूर्यप्रकाश पूर्णपणे पानावर पडत नाही
Answer	D
Marks	2

Id	70
Question	एका उर्जाविनिमय पातळीपासून पुढच्या उच्च स्तरावर किती टक्के उर्जा स्थानांतरित होते?
A	10% १०%
B	20% २०%
C	50% ५०%
D	100% १००%
Answer	A
Marks	2

Id	71
Question	What is a food chain? अन्न साखळी म्हणजे काय?
A	A long chain made of food अन्नाची बनलेली लांब साखळी
B	Process of preparing food अन्न तयार करण्याची प्रक्रिया
C	Food where locked by chain साखळीने लॉक केलेले अन्न
D	Pathway that energy and nutrients flow through the ecosystem ऊर्जा आणि पोषक द्रव्ये परिसंस्थामधून वाहतात
Answer	D
Marks	2

Id	72
Question	Why organisms in food chains are grouped into categories? अन्न साखळी मधील सजीवांना श्रेणींमध्ये का विभागले गेले आहे?
A	To form community समुदाय तयार करणे
B	To share the energy ऊर्जा सामायिक करण्यासाठी
C	To form trophic levels ऊर्जाविनिमय पातळी तयार करणे
D	To get more energy अधिक ऊर्जा मिळविण्यासाठी
Answer	C
Marks	2

Id	73
Question	What role human plays in food chains? अन्न साखळ्यांमध्ये मानवी काय भूमिका असते?
A	Producers उत्पादक
B	Consumers ग्राहक
C	Humans do not involve in food chains माणसं अन्न साखळ्यांमध्ये सामील होत नाहीत
D	Decomposers विघटन करणारे
Answer	B
Marks	2

Id	74
Question	Why do all food chains start with plants? सर्व खाद्य साखळ वनस्पतींनी का सुरु होतात?
A	Because plants are easily grown कारण वनस्पती सहज वाढतात
B	Because plants are nutritious कारण वनस्पती पौष्टिक आहेत
C	Because plants can produce its own energy कारण वनस्पती स्वतःची उर्जा निर्माण करू शकतात
D	Because plants do not require energy कारण वनस्पतींना उर्जा लागत नाही
Answer	C
Marks	2

Id	75
Question	Which of the following food chain correctly describes the flow of energy in an ecosystem? पुढीलपैकी कोणती अन्न शृंखला पर्यावरणातील उर्जा प्रवाहाचे योग्य वर्णन करते?
A	Grass->lion->human गवत-> सिंह-> मानवी
B	Cow->grass->lion गाय-> गवत-> सिंह
C	Grass->goat->human गवत-> बकरी-> मानवी
D	Leaf->bird->lizard पाने-> पक्षी-> सरडे
Answer	C
Marks	2

Id	76
Question	If there is a shortage of deer in forest, what tiger might do? जंगलात हरणांची कमतरता असल्यास, वाघ काय करू शकेल?
A	Eat grass leaves गवत पाने खाईल
B	Die due to starvation उपासमारीमुळे मरेल
C	Hunt for other animals इतर प्राण्यांची शिकार
D	Fasting until they find deer हरिणासाठी उपवास करेल
Answer	C
Marks	2

Id	77
Question	Which of the following condition is true about food chain? खालीलपैकी कोणती अट अन्न साखळी बदल खरी आहे?
A	Provide more energy for next trophic level पुढील ऊर्जाविनिमय स्तरासाठी अधिक ऊर्जा प्रदान करते
B	Provides food for succeeding organisms यशस्वी होणाऱ्या जीवांसाठी अन्न पुरवते
C	Consume energy from next trophic level पुढील ऊर्जाविनिमय पातळीपासून उर्जा वापर
D	Do not pass energy to next trophic level पुढील ऊर्जाविनिमय स्तरावर ऊर्जा अभाव
Answer	B
Marks	2

Id	78
Question	Carrot->rabbit->fox is an example of..... गाजर-> ससा-> कोल्हा हे.....चे उदाहरण आहे
A	Food web अन्न जाळी
B	Food chain अन्न साखळी
C	Food cycle अन्न चक्र
D	Food round अन्न फेरी
Answer	B
Marks	2

Id	79
Question	Which of the following factor diminishing as food chain proceeds? अन्न साखळी जसजशी पुढे जाते तसतसे या घटकामध्ये घट होत आहे?
A	Pressure दबाव
B	Energy ऊर्जा
C	Nutrition पोषण
D	Temperature तापमान
Answer	B
Marks	2

Id	80
Question	Which of the following organisms begins marine food chains? पुढीलपैकी कोणता जीव सागरी अन्न साखळी सुरु करतो?
A	Phytoplankton पादप प्लवक
B	Fishes मासे
C	Zooplankton प्राणी प्लवक
D	Corals प्रवाळ
Answer	A
Marks	2

Id	81
Question	What is called for the diagram that shows how food chain linked together into more complex feeding relationship? आकृतीसाठी काय म्हटले जाते, जे दाखवते की अन्नाची साखळी अधिक गुंतागुंतीच्या आहारात कशी जोडली जाते?
A	Food web अन्न जाळी
B	Food chain अन्न साखळी
C	Food circle अन्न मंडल
D	Food triangle अन्न त्रिकोण
Answer	A
Marks	2

Id	82
Question	Which of the following condition is true for food web? अन्न जाळीसाठी खालीलपैकी कोणती अट खरी आहे?
A	A food web only follows just one path एक अन्न जाळी फक्त एक मार्ग अनुसरण करते
B	A food web ends with a producer अन्न जाळीची निर्मिती निर्मात्यावर होते
C	A food web starts with a consumer अन्न जाळीची सुरुवात एका ग्राहकासह होते
D	A food web shoes many paths plants and animals connected. अन्न जाळी मध्ये अनेक पथ वनस्पती आणि प्राणी जोडलेले असतात.
Answer	D
Marks	2

Id	83
Question	Which of the following is the highest trophic level organism in grassland food web? खालीलपैकी कोणते गवताळ अन्न जाळी मधील सर्वोच्च उष्णकटिबंधीय स्तर जीव आहे?
A	Grass गवत
B	Grasshopper टोळ
C	Lizard सरडे
D	Hawk बहिरी ससाणा
Answer	D
Marks	2

Id	84
Question	Who developed ecological pyramids for the first time? प्रथमच पारिस्थितीक मनोरा कोणी विकसित केले?
A	Charles Newton चार्ल्स न्यूटन
B	Charles Elton चार्ल्स एल्टन
C	Charles Babbage चार्ल्स बॅबेज
D	Charles Darwin चार्ल्स डार्विन
Answer	B
Marks	2

Id	85
Question	Where we can find the inverted pyramids of biomass? जीवभारच्या पुनर्रचित मनोरे कोठे सापडतील?
A	Terrestrial ecosystem भू-परिसंस्था
B	Aquatic ecosystem जल परिसंस्था
C	Grassland ecosystem गवताळ परिसंस्था
D	Desert ecosystem वाळवंट परिसंस्था
Answer	B
Marks	2

Id	86
Question	Which of the following shows the numbers of the producers, herbivores and the carnivores at their successive trophic levels? पुढीलपैकी कोणते उत्पादक, शाकाहारी आणि मांसाहारी त्यांच्या क्रमिक स्तरावरील संख्या दर्शविते?
A	Food web अन्न जाळी
B	Food chain अन्न साखळी
C	Pyramid of biomass जीवभार मनोरा
D	Pyramid of numbers संख्यांचा मनोरा
Answer	D
Marks	2

Id	87
Question	How can we indicate the accurate energy passed at each trophic level? प्रत्येक ऊर्जाविनिमय स्तरावर पारीत केलेली अचूक उर्जा आपण कशी दर्शवू शकतो?
A	By the help of pyramid of number संख्यांचा मनोरा च्या मदतीने
B	By the help of pyramid of biomass जीवभार मनोरा च्या मदतीने
C	By the help of pyramid of energy ऊर्जेच्या मनोरा च्या सहाय्याने
D	By the help of pyramid of food web अन्न जाळी मनोरा च्या मदतीने
Answer	B
Marks	2

Id	88
Question	What is the significance of the shape of the pyramid of energy? उर्जा मनोराच्या आकाराचे महत्त्व काय आहे?
A	It shows decrease in energy हे ऊर्जा कमी होत असल्याचे दर्शवते
B	It shows increase in energy हे ऊर्जा वाढ दर्शवते
C	It shows the direction of energy flow हे उर्जा प्रवाहाची दिशा दर्शवते
D	It shows the trophic levels हे ऊर्जाविनिमय पातळी दर्शवते
Answer	A
Marks	2

Id	89
Question	Which of the following ecological pyramids is the most fundamental? खालीलपैकी कोणते पारिस्थितिकी मनोरा सर्वात मूलभूत आहे?
A	Pyramid of energy उर्जेचा मनोरा
B	Pyramid of numbers संख्यांचा मनोरा
C	Pyramid of biomass जीवभार मनोरा
D	Pyramid of force बल मनोरा
Answer	A
Marks	2

Id	90
Question	How many types of ecological pyramids are there? पारिस्थितिकी मनोराचे किती प्रकार आहेत?
A	One एक
B	Two दोन
C	Three तीन
D	Four चार
Answer	C
Marks	2

Id	91
Question	How many parts are there in the forest ecosystem? वन परिसंस्थेमध्ये किती भाग आहेत?
A	One एक
B	Two दोन
C	Three तीन
D	Four चार
Answer	B
Marks	2

Id	92
Question	Where we find coniferous forest in India? भारतातील शंकूच्या आकाराचे वने कोठे आहेत?
A	Deserts वाळवंट
B	River deltas नदी त्रिभूज
C	Grassland गवताळ प्रदेश
D	Himalaya हिमालय
Answer	D
Marks	2

Id	93
Question	What is considered as lungs of nature? निसर्गाचे फुफ्फुसे म्हणून काय मानले जाते?
A	Rock खडक
B	Sun सूर्य
C	Water पाणी
D	Trees वृक्ष
Answer	D
Marks	2

Id	94
Question	What is the predominate vegetation in grassland ecosystem? गवताळ प्रदेश परिसंस्थेतील मुख्य वनस्पती कोणती?
A	Sand वाळू
B	Land जमीन
C	Rock खडक
D	Grass गवत
Answer	D
Marks	2

Id	95
Question	Which of the following ecosystem shows varieties in his vegetation? पुढीलपैकी कोणत्या परिसंस्थेत वनस्पतींमध्ये विविध वाण दाखवते?
A	Aquatic ecosystem जल परिसंस्था
B	Desert ecosystem वाळवंट परिसंस्था
C	Grassland ecosystem गवताळ परिसंस्था
D	Forest ecosystem वन परिसंस्था
Answer	C
Marks	2

Id	96
Question	In which of the following place we can find the cold deserts? खालीलपैकी कोणत्या ठिकाणी शीत वाळवंट सापडेल?
A	Bangalore बंगळुरु
B	Chennai चेन्नई
C	Himalaya हिमालय
D	Rajasthan राजस्थान
Answer	C
Marks	2

Id	97
Question	What kind of climate we can find in the Thar desert? थार वाळवंटात आपण कोणत्या प्रकारचे हवामान शोधू शकतो?
A	Cold थंड
B	Dry कोरडे
C	Cool मस्त
D	Moist आर्द्र
Answer	B
Marks	2

Id	98
Question	How can desert ecosystems be conserved? वाळवंटातील परिसंस्था कशी संरक्षित केली जाऊ शकते?
A	By minimizing the human activity मानवी क्रियाकलाप कमीत कमी करून
B	By pouring water to desert area वाळवंटात पाणी पुरवठ्याद्वारे
C	By deforestation जंगलतोड करून
D	By killing organisms जीव मारून
Answer	A
Marks	2

Id	99
Question	Which of the following tribe protected trees from several generation in Rajasthan? राजस्थानातील कोणत्या जमातीत अनेक पिढ्यांनी झाडांचे संरक्षण केले?
A	Bishnoi बिश्नोई
B	Papadi पापडी
C	Korvanji कोरवणजी
D	Gudus गुडूस
Answer	A
Marks	2

Id	100
Question	How many types of aquatic ecosystems are there? जल परिसंस्थेचे किती प्रकार आहेत?
A	One एक
B	Two दोन
C	Three तीन
D	Four चार
Answer	B
Marks	2

Id	101
Question	Where can we find both running water as well as stagnant water? वाहणारे पाणी तसेच स्थिर पाणी हे दोन्ही कोठे मिळतील?
A	Marine ecosystems सागरी परिसंस्था
B	Wetlands आर्द्र प्रदेश
C	Coral reefs प्रवाळ भीती
D	Freshwater ecosystems गोड्या पाण्याची परिसंस्था
Answer	D
Marks	2

Id	102
Question	Which is the largest ecosystem on Earth? पृथ्वीवरील सर्वात मोठी परिसंस्था कोणती आहे?
A	Desert वाळवंट
B	Forest वन
C	Grassland गवताळ प्रदेश
D	Oceans महासागर
Answer	D
Marks	2

Id	103
Question	Where can we found coral reefs? आम्हाला प्रवाळ भीती कुठे सापडतील?
A	In pond तलावामध्ये
B	In desert वाळवंटात
C	In shallow tropical seas उथळ उष्णकटिबंधीय समुद्रांमध्ये
D	In dense tropical forest घनदाट उष्णकटिबंधीय जंगलात
Answer	C
Marks	2

Id	104
Question	Which of the following is among the world's most productive ecosystems in terms of biomass production? जीवभार उत्पादनाच्या बाबतीत जगातील सर्वाधिक उत्पादक परिसंस्थेपैकी खालीलपैकी कोणते एक आहे?
A	Pond ecosystems तलावाच्या परिसंस्था
B	Lake ecosystems सरोवर परिसंस्था
C	Brackish water ecosystems मचूळपाणी परिसंस्था
D	River ecosystems नदी परिसंस्था
Answer	C
Marks	2

Id	105
Question	Which is the simplest aquatic ecosystem? सर्वसामान्य जल परिसंस्था कोणती आहे?
A	Pond तळे
B	Stream प्रवाह
C	Lake सरोवर
D	Marine सागरी
Answer	A
Marks	2

Id	106
Question	Which ecosystem is known as giant permanent pond? कोणत्या परिसंस्थेला, कायम राक्षसी तळे म्हणून ओळखले जाते?
A	Lake Ecosystem सरोवर परिसंस्था
B	Pond ecosystem तळे परिसंस्था
C	Seashore ecosystem समुद्र किनारी परिसंस्था
D	Marine ecosystem सागरी परिसंस्था
Answer	A
Marks	2

Id	107
Question	Beach is classified under which ecosystem? पुळण कोणत्या परिसंस्थे अंतर्गत वर्गीकृत आहे?
A	Lake Ecosystem सरोवर परिसंस्था
B	Pond ecosystem तळे परिसंस्था
C	Seashore ecosystem समुद्र किनारी परिसंस्था
D	Marine ecosystem सागरी परिसंस्था
Answer	C
Marks	2

Id	108
Question	When did the air pollution on earth happened first time? पृथ्वीवरील वायू प्रदूषण प्रथमच केव्हा झाले?
A	When humans started using tools जेव्हा मानवाने साधने वापरण्यास सुरुवात केली
B	When humans started using firewood जेव्हा मानवांनी सरपण वापरण्यास सुरुवात केली
C	When humans started using clothes जेव्हा मानवाने कपडे वापरायला सुरुवात केली
D	When humans started using wheels जेव्हा मानवाने चाके वापरण्यास सुरुवात केली
Answer	B
Marks	2

Id	109
Question	Who made the first anti-pollution law? प्रथम प्रदूषण विरोधी कायदा बनविला?
A	Martin Luther King मार्टीन ल्युथर किंग
B	Nelson Mandela नेल्सन मंडेला
C	Queen Elizabeth राणी एलिझाबेथ
D	King Edward -1 किंग एडवर्ड-1
Answer	D
Marks	2

Id	110
Question	Which was the first major disaster of air pollution? वायू प्रदूषणाची पहिली मोठी आपत्ती कोणती होती?
A	New York smog न्यूयॉर्क धुके
B	London smog लंडन धुके
C	Paris smog पॅरिस धुके
D	Delhi smog दिल्ली धुके
Answer	B
Marks	2

Id	111
Question	What is the significance of black color moth in Europe during 19th century? 19 व्या शतकात युरोपमध्ये काळ्या रंगाच्या पतंगांचे काय महत्त्व आहे?
A	Indication of evolution उत्क्रांतीचा संकेत
B	Indication of soil pollution माती प्रदूषणाचे संकेत
C	Indication of mutation उत्परिवर्तनाचे संकेत
D	Indication of air pollution वायू प्रदूषणाचे संकेत
Answer	D
Marks	2

Id	112
Question	What is the main cause of increase in air pollution in the 20th century? 20 व्या शतकात वायू प्रदूषण वाढण्याचे मुख्य कारण काय आहे?
A	Development of the transport system वाहतूक व्यवस्थेचा विकास
B	Development of infrastructures पायाभूत सुविधांचा विकास
C	Development of electricity विजेचा विकास
D	Development of water resources जलसंपत्तीचा विकास
Answer	A
Marks	2

Id	113
Question	How many primary pollutants are? किती प्राथमिक प्रदूषक आहेत?
A	Three तीन
B	Five पाच
C	Seven सात
D	Nine नऊ
Answer	B
Marks	2

Id	114
Question	What are secondary pollutants? दुय्यम प्रदूषक काय आहेत?
A	Pollutants due to fire आगीमुळे प्रदूषक
B	Pollutants due to emission उत्सर्जनामुळे प्रदूषक
C	Pollutants due to a chemical reaction रासायनिक अभिक्रियामुळे प्रदूषक
D	Pollutants due to oxidation ऑक्सिडेशनमुळे प्रदूषक
Answer	D
Marks	2

Id	115
Question	Which is the colorless, odorless and toxic gas which produced when organic materials incompletely burn? सॅद्रिय पदार्थ अपूर्णपणे जळत असताना कोणता रंगहीन, गंधहीन आणि विषारी वायू तयार होतो?
A	Sulphur oxide सल्फर ऑक्साईड
B	Carbon monoxide कार्बन मोनॉक्साईड
C	Oxygen ऑक्सिजन
D	Particulates कणीय
Answer	B
Marks	2

Id	116
Question	Which of the following cause soot in the environment? खालीलपैकी कोण वातावरणातील काजळीचे कारण आहे? पार्टिक्युलेट्स
A	Hydrocarbons हायड्रोकार्बन
B	Nitrogen oxide नायट्रोजन ऑक्साईड
C	Sulphur oxide सल्फर ऑक्साईड
D	Particulates कणीय
Answer	D
Marks	2

Id	117
Question	What is smog? धुरके म्हणजे काय?
A	Mixture of smoke and particulates धुरके आणि धूरचे मिश्रण
B	Mixture of smoke and oxygen धूर आणि ऑक्सिजनचे मिश्रण
C	Mixture of smoke and fog धुर आणि धुके यांचे मिश्रण
D	Mixture of soot and fog काजळी आणि धुके यांचे मिश्रण
Answer	C
Marks	2

Id	118
Question	Aerosol + solid particles + liquid particles results in..... सूक्ष्मतुषार + घन कण + द्रव कणांचा परिणाम.....मध्ये होतो
A	Dust धूळ
B	Mist मिहिका
C	Smog धूरके
D	Smoke धूर
Answer	C
Marks	2

Id	119
Question	Which is responsible for the greatest exposure to carbon dioxide for living organisms? सजीवांसाठी कार्बन डाय ऑक्साईडच्या सर्वाधिक प्रदर्शनास कोण जबाबदार आहे?
A	Hurricanes चक्रीवादळ
B	Soil erosion मातीची धूप
C	Vehicles emission वाहने उत्सर्जन
D	Cigarette smoking सिगारेट धूम्रपान
Answer	D
Marks	2

Id	120
Question	How excessive water loss takes place in plants? वनस्पतींमध्ये पाण्याचे अत्यधिक नुकसान कसे होते?
A	Due to soil pollution माती प्रदूषणामुळे
B	Due to mutation उत्परिवर्तनामुळे
C	Due to air pollution वायू प्रदूषणामुळे
D	Due to improper seed अयोग्य बियाण्यामुळे
Answer	C
Marks	2

Id	121
Question	What is the reason for reducing the plant growth? वनस्पतींची वाढ कमी होण्याचे कारण काय आहे?
A	Excessive exposure to sunlight सूर्यप्रकाशाचा अतिरेक
B	Excessive exposure to wind वाऱ्याचा अतिरेक
C	Excessive exposure to water pollution जल प्रदूषणाचा अतिरेक
D	Excessive exposure to air pollution वायू प्रदूषणाचा अतिरेक
Answer	D
Marks	2

Id	122
Question	Which dioxide damages the flower process in plants? कोणता डायऑक्साइड वनस्पतींमध्ये फुलांच्या प्रक्रियेस हानी पोहचवते?
A	Sulphur dioxide सल्फर डाय ऑक्साईड
B	Carbon dioxide कार्बन डाय ऑक्साइड
C	Nitrite dioxide नायट्रेट डायऑक्साइड
D	Magnesium dioxide मॅग्नेशियम डायऑक्साइड
Answer	A
Marks	2

Id	123
Question	What is the main reason for ozone depletion? ओझोन कमी होण्याचे मुख्य कारण काय आहे?
A	Releasing of oxygen ऑक्सिजन उत्सर्जन
B	Releasing of chemicals रसायने उत्सर्जन
C	Releasing of CFCs सीएफसी उत्सर्जन
D	Releasing of nitrogen नायट्रोजन उत्सर्जन
Answer	C
Marks	2

Id	124
Question	Which of the following component is more dangerous to ozone layer? ओझोन थरासाठी कोणता घटक अधिक धोकादायक आहे?
A	CFCs सीएफसी
B	Nitrogen नायट्रोजन
C	Halons हॅलॉन्स
D	Sulphur गंधक
Answer	C
Marks	2

Id	125
Question	Why ozone depletion more over the South Pole? दक्षिण ध्रुवावर ओझोन कमी होण्याचे प्रमाण अधिक का आहे?
A	Due to uneven disturbance of CFCs सीएफसीच्या असमान विक्षोभामुळे
B	Due to extreme weather conditions in the Antarctic atmosphere अंटार्क्टिक वातावरणामध्ये अतिविषम हवामानामुळे
C	Due to cyclonic depression in South Pole दक्षिण ध्रुव मध्ये चक्रीवादळ न्यूनभारामुळे
D	Due to extreme pressure अत्यंत न्यूनभारामुळे
Answer	B
Marks	2

Id	126
Question	When India did signed the Montreal Protocol? मॉन्ट्रियल करारवर भारताने स्वाक्षरी कधी केली?
A	1990 १९९०
B	1991 १९९१
C	1992 १९९२
D	1993 १९९३
Answer	C
Marks	2

Id	127
Question	What is the main reason for skin cancer? त्वचेच्या कर्करोगाचे मुख्य कारण काय आहे?
A	Due to mutation उत्परिवर्तनामुळे
B	Due to unhealthy lifestyle अस्वास्थ्यकर जीवणशैलीमुळे
C	Due to alcohol consumption मद्यपान केल्यामुळे
D	Due to UV radiations अतिनील किरणांमुळे
Answer	D
Marks	2

Id	128
Question	How many fundamental approaches are there to control air pollution? वायू प्रदूषण नियंत्रित करण्यासाठी किती मूलभूत पध्दती आहेत?
A	One एक
B	Two दोन
C	Three तीन
D	Four चार
Answer	B
Marks	2

Id	129
Question	The two fundamental approaches to control air pollution are..... वायू प्रदूषण नियंत्रित करण्यासाठी दोन मूलभूत पध्दती म्हणजे....
A	Preventive techniques प्रतिबंधक तंत्र
B	Effluent control निस्सारित नियंत्रण
C	Control नियंत्रण
D	Both A and B
Answer	D
Marks	2

Id	130
Question	Which of the following organisms found in human waste that cause water pollution? मानवी कचऱ्यामध्ये पुढीलपैकी कोणते जीव पाण्याचे प्रदूषण कारणीभूत आहेत?
A	Coliform bacteria कोलिफॉर्म जीवाणू
B	Viruses विषाणू
C	Protozoa प्रोटोजोआ
D	Parasitic worms परजीवी जंत
Answer	A
Marks	2

Id	131
Question	What is the indicator of pollution in water? पाण्यात प्रदूषणाचे सूचक काय आहे?
A	Amount of oxygen ऑक्सिजनची मात्रा
B	Amount of hydrogen हायड्रोजनची मात्रा
C	Amount of biological oxygen demand जैविक ऑक्सिजन मागणीचे प्रमाण
D	Amount of nitrogen नायट्रोजनची मात्रा
Answer	C
Marks	2

Id	132
Question	Why certain parts of water bodies contain more number of algae? जल संस्थांच्या विशिष्ट भागांमध्ये शैवालची संख्या जास्त का असते?
A	Due to favorable environment अनुकूल वातावरणामुळे
B	Due to run-off excess fertilizers जादा खते अपवाहामुळे
C	Due to lack of fertilizers खतांच्या अभावामुळे
D	Due to water pollution जल प्रदूषणामुळे
Answer	B
Marks	2

Id	133
Question	What are water soluble inorganic chemicals? पाणी विद्रव्य अजैविक रसायने कोणती आहेत?
A	Compounds of pure metals शुद्ध धातूचे संयुगे
B	Compounds of non-metals धातू नसलेले संयुगे
C	Compounds of synthetic metals कृत्रिम धातूचे संयुगे
D	Compounds of toxic metals विषारी धातूचे संयुगे
Answer	D
Marks	2

Id	134
Question	Where we can find water soluble radioactive isotopes? पाण्यात विरघळणारे किरणोत्सर्गी समस्थानिक कोठे सापडतील?
A	In radioactive reactor किरणोत्सर्गी अणुभट्टी मध्ये
B	In radioactive coolant किरणोत्सर्गी शीतलक मध्ये
C	In radioactive shield किरणोत्सर्गी परिरक्षी मध्ये
D	In radioactive waste किरणोत्सर्गी कचऱ्यामध्ये
Answer	D
Marks	2

Id	135
Question	Why thermal pollution causing the release of hot water by power plants is dangerous? उष्मा प्रदूषणांमुळे उर्जा प्रकल्पांद्वारे गरम पाण्याचे विमोचन धोकादायक का आहे?
A	They increase the solubility of oxygen ते ऑक्सिजनची विद्रव्यता वाढवतात
B	They decrease the solubility of oxygen ते ऑक्सिजनची विद्रव्यता कमी करतात
C	They don't dissolve oxygen त्यात ऑक्सिजन विरघळत नाही
D	They dissolve nitrogen ते नायट्रोजन विरघळतात
Answer	B
Marks	2

Id	136
Question	How to minimize the pollution of water due to organic chemicals that released to water bodies? जलाशयात सोडलेल्या सेंद्रिय रसायनांमुळे पाण्याचे प्रदूषण कमी कसे करावे?
A	To remove all the aquatic organisms from the water जलाशयातून सर्व जलचर जीव काढून टाकणे
B	To purify water manually after released to the water bodies जलाशयात सोडल्यानंतर पाण्याचे स्वतः शुद्ध होते
C	Purify the water before enter the water directly from industries उद्योगांमधून थेट जलाशयात प्रवेश करण्यापूर्वी पाण्याचे शुद्धीकरण करणे
D	Leave the water bodies without using it जलाशयाचा वापर न करणे
Answer	C
Marks	2

Id	137
Question	How agricultural management helps in the control of water pollution? कृषी व्यवस्थापन जल प्रदूषण नियंत्रणात कशी मदत करते?
A	Use of land management जमीन व्यवस्थापन वापर
B	By increase the water intake पाण्याचे प्रमाण वाढवून
C	By using poor soil consumes less water खराब माती वापरून कमी पाण्याचा वापर होतो
D	By encouraging farmers to use more chemicals शेतकऱ्यांना अधिक रसायने वापरण्यास प्रोत्साहित करून
Answer	D
Marks	2

Id	138
Question	How soil resistance can increase against erosion? धूप विरुद्ध मातीचा प्रतिकार कसा वाढेल?
A	By maintaining the water inflow पाण्याची आवक राखून
B	By maintaining the physical structure of soil मातीची भौतिक रचना राखून
C	By maintaining the environmental conditions पर्यावरणीय परिस्थिती राखून
D	By increasing the manure given to the plants झाडांना दिले जाणारे खत वाढवून
Answer	B
Marks	2

Id	139
Question	Why ground water monitoring is important in control of water pollution? जल प्रदूषण नियंत्रित करण्यासाठी भूजल निरीक्षण महत्वाचे का आहे?
A	To provide more quantity of water जास्त प्रमाणात पाणी पुरविणे
B	To increase the chemical contains in the water पाण्यात रासायनिक वाढवण्यासाठी
C	To provide good quality of water चांगल्या प्रतीचे पाणी देणे
D	To reduce the amount of water supplying from ground water भूगर्भातील पाण्याचे पुरवठा करण्याचे प्रमाण कमी करणे
Answer	C
Marks	2

Id	140
Question	How are aquatic weeds used in controlling water pollution? जल प्रदूषण नियंत्रित करण्यासाठी जलीय तणांचा कसा उपयोग केला जातो?
A	They use as a decorative substances ते सजावटीच्या पदार्थ म्हणून वापरतात
B	They use as biological filters ते जैविक फिल्टर म्हणून वापरतात
C	They use as chemicals ते रसायने म्हणून वापरतात
D	They used to upgrade wastewater treatment ते सांडपाणी प्रक्रिया सुधारते
Answer	D
Marks	2

Id	141
Question	In which temperature soil develops slowly? कोणत्या तापमानात माती हळू हळू विकसित होते?
A	Summer उन्हाळा
B	Wind वारा
C	Rainy पावसाळी
D	Cold थंड
Answer	D
Marks	2

Id	142
Question	Under ideal climatic conditions how many cms of soil is developed? आदर्श हवामानाच्या परिस्थितीत किती सें.मी. माती विकसित होते?
A	One एक
B	Two दोन
C	Three तीन
D	Four चार
Answer	A
Marks	2

Id	143
Question	What is called for the matured soils which are arranged in a series of zones? मृद मंडल मालिकेत परिपक्व मातीस काय म्हणतात?
A	Soil zones मृद मंडल
B	Soil layers मृदेचे थर
C	Soil horizons मृदा संस्तर
D	Soil benches मृदा वर्ग
Answer	C
Marks	2

Id	144
Question	Organic agriculture advocates avoiding the use of..... सॅद्रिय शेती सल्ला.....यांचा वापर टाळणे
A	Organic manure सॅद्रिय खत
B	Stored water साठवलेले पाणी
C	Modern technologies in harvesting कापणी मध्ये आधुनिक तंत्रज्ञान
D	Chemical fertilizers रासायनिक खते
Answer	D
Marks	2

Id	145
Question	Where we can find water soluble radioactive isotopes? पाण्यात विरघळणारे किरणोत्सर्गी समस्थानिय कोठे सापडतील?
A	In radioactive reactor किरणोत्सर्गी अणुभट्टी मध्ये
B	In radioactive coolant किरणोत्सर्गी शीतलक मध्ये
C	In radioactive shield किरणोत्सर्गी परिरक्षी मध्ये
D	In radioactive waste किरणोत्सर्गी कचऱ्यामध्ये
Answer	D
Marks	2

Id	146
Question	Acid Rain is caused by..... emissions. अम्ल पाऊस ..... उत्सर्जनामुळे होतो.
A	Sulphur dioxide सल्फर डाय ऑक्साईड
B	Nitrogen oxide नायट्रोजन ऑक्साईड
C	Both A and B. अ आणि ब दोन्ही
D	Carbon dioxide कार्बन डाय ऑक्साईड
Answer	C
Marks	2

Id	147
Question	The adverse effects of acid rain is.... आम्ल पावसाचा प्रतिकूल परिणाम....
A	Causing paint to peel पेंट सोलण्यास कारणीभूत
B	Corrosion of steel structures स्टील संरचनांचे गंज
C	Killing insects किडे मारणे
D	All of the above वरील सर्व
Answer	D
Marks	2

Id	148
Question	.....and water in the air react together to form carbonic acid. .....आणि हवेतील पाणी एकत्रितपणे कार्बनिक अम्ल तयार करते.
A	Carbon monoxide कार्बन मोनॉक्साईड
B	Carbon dioxide कार्बन डाय ऑक्साईड
C	Carbon कार्बन
D	All of the above वरील सर्व
Answer	B
Marks	2

Id	149
Question	In which year was severe acid rain recorded in Scotland? स्कॉटलंड येथे कोणत्या वर्षी तीव्र आम्लपर्जन्याची नोंद झाली?
A	1974 १९७४
B	1972 १९७२
C	1994 १९९४
D	1998 १९९८
Answer	A
Marks	2

Id	150
Question	This process is functional in removing carbon dioxide from the atmosphere. वातावरणातून कार्बन डाय ऑक्साईड काढून टाकण्यासाठी ही प्रक्रिया कार्यरत आहे.
A	Lightning वीज
B	Deforestation जंगलतोड
C	Burning of fossil fuels जीवाश्म इंधन जळत आहे
D	Photosynthesis प्रकाशसंश्लेषण
Answer	D
Marks	2

Id	151
Question	Mostly ozone depletion.... मुख्यतः ओझोनथर कमी झाला आहे....
A	CFCs सीएफसी
B	Excess CO ₂ अतिरिक्त सीओ ₂
C	Ozone ओझोन
D	Excess CO अतिरिक्त सीओ
Answer	A
Marks	2

Id	152
Question	This is not a possible adverse effect of global warming. जागतिक तापमानवाढीचा हा संभाव्य प्रतिकूल परिणाम नाही.
A	Sea level rise समुद्र पातळी वाढ
B	An increase of UVB radiation अतिनील किरणे वाढ
C	Retreat of glaciers हिमनदीचे माघार
D	Extraordinary weather patterns विलक्षण हवामान नमुने
Answer	B
Marks	2

Id	153
Question	Correct descending order of relative contribution of various greenhouse gases to total global warming is..... एकूण जागतिक तापमानवाढीमध्ये विविध हरीतगृह वायूंच्या सापेक्ष योगदानाचा अचूक उतरती क्रम आहे.
A	Carbon dioxide; methane; CFCs; nitrous oxide कार्बन डाय ऑक्साईड; मिथेन; सीएफसी; नायट्रस ऑक्साईड
B	Carbon dioxide; methane; nitrous oxide; CFCs कार्बन डाय ऑक्साईड; मिथेन; नायट्रस ऑक्साईड; सीएफसी
C	Carbon dioxide; CFCs; nitrous oxide; methane कार्बन डाय ऑक्साईड; सीएफसी; नायट्रस ऑक्साईड; मिथेन
D	Carbon dioxide; CFCs; methane; nitrous oxide कार्बन डाय ऑक्साईड; सीएफसी; मिथेन; नायट्रस ऑक्साईड
Answer	A
Marks	2

Id	154
Question	CFCs are crucial in global warming along with their role in ozone depletion as it. ओझोन कमी होण्याच्या भूमिकेसह ग्लोबल वार्मिंगमध्ये सीएफसी महत्त्वपूर्ण आहेत.
A	Is known for destroying ozone, which cools the earth पृथ्वीला थंड करणारा ओझोन नष्ट करण्यासाठी ओळखले जाते
B	Blocks ultraviolet-B radiation अल्ट्राव्हायोलेट-बी किरणे अवरोधित करते
C	Absorbs solar radiation सौर किरणे शोषतात
D	Absorbs earthshine in 10 micron region १० मायक्रॉन प्रदेशात पृथ्वीवरील प्रकाश शोषते
Answer	D
Marks	2

Id	155
Question	Which of the following is not a major greenhouse gas? पुढीलपैकी कोणता मुख्य हरितगृह वायू नाही?
A	Ozone ओझोन
B	Water vapor पाण्याची वाफ
C	Methane मिथेन
D	Carbon dioxide कार्बन डाय ऑक्साइड
Answer	D
Marks	2

Id	156
Question	Ultraviolet radiations from sunlight cause a reaction producing... सूर्यप्रकाशापासून अतिनील किरणोत्सर्गामुळे प्रतिक्रिया निर्माण होते.
A	Carbon monoxide कार्बन मोनॉक्साईड
B	Ozone ओझोन
C	Fluorides फ्लोराईड्स
D	Sulphur dioxide सल्फर डाय ऑक्साईड
Answer	B
Marks	2

Id	157
Question	Checking of re radiating heat by atmospheric carbon dioxide, dust, methane, ozone is known as..... वातावरणीय कार्बन डाय ऑक्साईड, धूळ, मिथेन, ओझोनद्वारे उष्णतेचे पुनरुत्थान करणाऱ्या प्रतिरोधास.....
A	Solar effect सौर प्रभाव
B	Radioactive effect किरणोत्सर्गी प्रभाव
C	Ozone layer ओझोनचा थर
D	Greenhouse effect हरितगृह परिणाम
Answer	D
Marks	2

Id	158
Question	Which one of the following cause global warming? पृथ्वीवरील कोणत्या कारणामुळे ग्लोबल वार्मिंग होते?
A	Carbon dioxide कार्बन डाय ऑक्साईड
B	Oxygen ऑक्सिजन
C	Nitrogen नायट्रोजन
D	Hydrogen हायड्रोजन
Answer	A
Marks	2

Id	159
Question	How many percent of carbon dioxide increased in the atmosphere since pre-industrial times? औद्योगिक-पूर्व काळापासून वातावरणात कार्बन डाय ऑक्साईड किती टक्के वाढला आहे?
A	About 10% सुमारे १०%
B	About 20% सुमारे २०%
C	About ३०% सुमारे 30%
D	About 40% सुमारे ४०%
Answer	C
Marks	2

Id	160
Question	What is the full form of UNFCC with respect to global warming convention? जागतिक तापमानवाढ अधिवेशनाच्या संदर्भात यूएनएफसीसी चे पूर्ण रूप काय आहे?
A	United Nations Framework Convention on Climate Change हवामान बदलावरील संयुक्त राष्ट्र फ्रेमवर्क अधिवेशन
B	United Nations Federation Convention on Climate Change हवामान बदलाविषयी युनायटेड नेशन्स फेडरेशनचे अधिवेशन
C	United Nations Framework Center on Climate Change हवामान बदलावरील युनायटेड नेशन्स फ्रेमवर्क सेंटर
D	United Nations Federation Center on Climate Change हवामान बदलावरील युनायटेड नेशन्स फेडरेशन सेंटर
Answer	A
Marks	2

Id	161
Question	Who measures the global warming rate? जागतिक तापमानवाढ दर कोण मोजते?
A	Astrologers ज्योतिषी
B	Physicist भौतिकशास्त्रज्ञ
C	Philosopher तत्त्वज्ञ
D	Climatologist हवामानशास्त्रज्ञ
Answer	D
Marks	2

Id	162
Question	Which one of the following result takes place due to global warming? पृथ्वीलपैकी कोणता बदल जागतिक तापमानवाढ मुळे होतो?
A	Maintaining steady temperature स्थिर तापमान राखणे
B	Changes in the rainfall पावसात बदल
C	Pleasant environment सुखद वातावरण
D	Causing less pollution कमी प्रदूषण होऊ शकते
Answer	B
Marks	2

Id	163
Question	Which one of the following cause global warming? पुढीलपैकी कोणत्या कारणामुळे जागतिक तापमानवाढ होते?
A	Radiative forcing उत्सर्जनशील बलन
B	Earth gravitation force पृथ्वी गुरुत्व शक्ती
C	Oxygen ऑक्सिजन
D	Centripetal force अभिकेंद्री बल
Answer	A
Marks	

Id	164
Question	How human activity has influenced global warming? मानवी क्रियाकलाप जागतिक तापमानवाढ वर कसा प्रभाव पाडला आहे?
A	Planting more trees जास्त झाडे लावणे
B	By causing changing in gravitational force गुरुत्वाकर्षण शक्ती बदलण्याचे कारण
C	By changing the radiative balance governing the Earth पृथ्वीवर नियंत्रित करणारे उत्सर्जनशील संतूलन बदलून
D	By protecting environment पर्यावरणाचे रक्षण करून
Answer	C
Marks	2

Id	165
Question	Which one of the following is the anthropogenic radiative forcing of climate? खालीलपैकी कोणते हवामानबदलसाठी मानवी उत्सर्जनशील बलन आहे?
A	Aerosols वायुकलिल
B	Cement सिमेंट
C	Paper कागद
D	Glass काच
Answer	A
Marks	2

Id	166
Question	Which one of the following land use causes global warming? पृथ्वीवरील कोणत्या भूमी वापरामुळे जागतिक तापमानवाढ होते?
A	Increase in the fertility of soil मातीची सुपीकता वाढवते
B	Surface reflectance पृष्ठभाग परावर्तनांक
C	Forestation वनीकरण
D	Adopting organic farming सॅद्रिय शेती स्वीकारणे
Answer	B
Marks	2

Id	167
Question	Changes in the composition of the atmosphere is an example of..... वातावरणाच्या रचनेत बदल हे ..... चे उदाहरण आहे.
A	Internal forcing अंतर्गत बलन
B	External forcing बाह्य बलन
C	Mid forcing मध्य बलन
D	Gravitational forcing गुरुत्वाकर्षण बलन
Answer	B
Marks	2

Id	168
Question	What is the main reason for melting of ice sheets? बर्फाचे आवरण वितळण्याचे मुख्य कारण काय आहे?
A	Increase in the oxygen content ऑक्सिजन सामग्रीमध्ये वाढ
B	Global warming जागतिक तापमानवाढ
C	Decrease in carbon dioxide content कार्बन डाय ऑक्साईड सामग्रीत घट
D	Noise pollution ध्वनी प्रदूषण
Answer	B
Marks	2

Id	169
Question	Which one of the following is the effect of global warming? जागतिक तापमानवाढचा परिणाम पुढीलपैकी कोणता आहे?
A	Maintaining sea level समुद्राची पातळी राखणे
B	Proper rainfall योग्य पाऊस
C	Desertification वाळवंटीकरण
D	Afforestation वनीकरण
Answer	C
Marks	2

*****